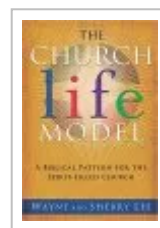

The Church Life Model (recenze)

Knihy | 21.6.2018 @ 16.50

Church Life [čti „črč lajf“, dosl. „církvní život“] je platformou neformálního vzdělávání pastorů v oblasti managementu místního sboru. Jeho zakladatel a hlavní konzultant Wayne H. Lee působil jako pastor v řadě středně velkých sborů, dále jako děkan magisterského studia praktické teologie na *Southeastern University* na Floridě (AoG). Church Life spolupracuje s řadou oblastí AoG na revitalizaci místních sborů a také s *Assemblies of God Theological Seminary* a *Central Bible College* na organizaci studijních kohort. V neposlední řadě pak s *Valley Forge Christian College* na poskytování magisterského vzdělání v oboru křesťanského vůdcovství.

Church Life se představuje jako pomocník běžného pastora místního sboru, který čelí mnoha komplexním výzvám. Ať jde o vizi a plánování, kázání a učednictví či o potřebu moderní prezentace na veřejnosti, pastor je poptávkou po výkonu mnohdy vyčerpán. Na tento problém reaguje Church Life, když se mu snaží pomoci správně rozvrhnout klíčové sektory sborové služby a vést je dle správných manažerských principů. Na různých úrovních se k dosažení svého cíle Church Life snaží používat osobních vztahů a vizitací ve sborech, které o asistenci požádají, vzdělávání pastorů ve studijních kohortách, entry-level materiálů, i akreditovaného studia.

V propagačním videu Church Life zaslibuje ztrápenému pastorevi a jeho ošklivému sboru přinést nový život a vitalitu, nový smysl a směr, v neposlední řadě pak také zvýšit týdenní návštěvnost.

Základním všeobecným materiálem je zde kniha *The Church Life Model*. Jde o brožuru (129 stran), v níž nenalezneme více, než představení základní myšlenky programu a vyzdvižení jeho pozitiv. Prostě takový leták psaný velmi jednoduchým stylem představující páteří strukturu programu a vyzdvihující hlavně všechna myslitelná pozitiva modelu (s. 19–21, 26, 30, 37 atd.). Proč se na něj ale nepodívat, bychom věděli, co můžeme čekat a nečekat od této novinky, která se v těchto dnech velebí co balšám z Gileádu (Jr 8,22).

Shrnutí obsahu

Kapitoly 1–3

Když Wayne v roce 1972 absolvoval *Asbury Theological Seminary* s magistrem z teologie, nevěděl, jak přiznává, co ještě neví. Když pak jako mladý učitel praktické teologie zjistil, že stále nemá svým studentům co dát, vyžádal si dvou až tříletou pauzu, aby mohl prozkoumat funkce služeb v místním sboru. Tak začala jeho celoživotní cesta do hlubin sborové duše, na níž zjistil, jak obtížný a mnohorozměrný provoz sboru vlastně je (6–7). *Church Life Model* (dále jen CLM) je podle Waynea založený na ohromném množství hloubání, modliteb, biblických principů a praktických zkušeností (8, *passim*). Po mnohém sdílení se s kolegy a bouřlivém vývoji se počet funkcí, které CLM popisuje, ustálil na 15. Vliv na konečnou podobu CLM měla kniha *Twelve Keys to an Effective Church* od Kennona L. Callahana, a to zvláště v Callahanově důrazu na pozorování, hodnocení a strategické plánování (9–10). Do širšího rámce se Wayneovi podařilo oněch 15 základních prvků místního sboru zasadit díky vlivu matadorů církevního lídršipu, jako jsou: Rick Warren, Bill Hybels, Carl George, Jack Hayford, Dale Galloway, Lyle Schaller a Gordon MacDonald (11). Po poradě se členy svých studijních kohort CLM Wayne uspořádal základní prvky do 6 chuchvalců, které může kontrolovat stejné množství direktorů a facilitátorů.

- **Vizionářské vůdcovství**
 - Vedení
 - Vize / mise
- **Duchovní život**
 - Duchovní život
 - Kázání / vyučování

- Uctívání
- **Duchovní komunita**
 - Asimilace
 - Péče / společenství
 - Domácí skupinky
- **Služba**
 - Služba
 - Učednictví
- **Outreach**
 - Evangelizace / misie
 - Prezentace na veřejnosti (PR)
- **Správcovství**
 - Rozhodování
 - Finance
 - Zařízení

Takovéto rozdělení služeb do chuchvalců zlepšuje komunikaci pastora s facilitátory, protože všichni pak lépe vědí, co mají dělat (13).

Toto pojetí Lee typicky zachycuje na koláčovém diagramu, který je rozdělen do kvadrantů kolem společného jádra. „Silou tohoto biblického modelu“, pochvaluje si autor, „je strategické umístění a integrace známých konceptů do srozumitelného schématu“ (16).

CLM chce být misionální, univerzální, vše zahrnující a letniční (24–28), čili vedený Duchem svatým. Sborový systém musí fungovat jako tělo. A stejně jako medicína identifikuje vitální funkce těla, které spolu souvisí, identifikuje CLM zmíněných 15 základních prvků sborové práce, které jsou jako vitální funkce sboru (s. 30–31; 1Kor 12). Tyto vitální funkce Lee zhruba popisuje ve 4. kapitole.

Kapitola 4: Vitální funkce

(1) V centru leží funkce vedení a managementu, resp. správčovství, které spolu souvisí a jsou vyžadovány v každé další funkci. Vedoucí nejprve vede, pak spravuje (40). Důležité dle Leeho je, aby vedoucí vedl a zdokonaloval především sám sebe a aby podstupoval feedback a autoevaluaci (1Tim 4,16; s. 43). (2) Další životně důležitou funkcí je vize či mise sboru. Čtete zde:

Bez zdravě fungující vize/mise zůstává sbor nehybný. Nedostatek pohybu působí ploše, jako stagnace či přímo jako úpadek. Systém vize/mise udržuje sbor na postupu, což působí jako život, dobývání, vítězství. CLM podporuje silný závazek ke hledání Boží mise pro daný sbor v daném čase a na daném místě. Jakmile se vize a mise krystalizují, vedoucí musí iniciovat pohyb. (45)

(3) Za třetí je pro sbor vitální, aby duchovně žil. Duchovní disciplíny jsou jako endokrinní systém, který kontroluje organické funkce (47). (4) Čtvrtou vitální funkcí je kázání a vyučování. Je jako oběhový systém, který přepravuje výživu celému tělu (49). (5) Za páté je vitální funkcí uctívání, které je pro tělo Kristovo jako respirační systém. (6) Šestou vitální funkcí je asimilace návštěvníků. Jejím smyslem je propojit příchozí na úrovni osobních vztahů a pro tělo Kristovo je jako systém smyslů. (7) Sedmou klíčovou funkcí je péče a obecenství, neb každý zdravý sbor má dostatek empatických jednotlivců, kteří na ostatní těsně přilnou jako epitelové buňky v lidském těle (55). (8) Osmou funkcí jsou domácí skupinky, do nichž je potřeba nově příchozí umístit co nejdříve po jejich příchodu. Skupinky vyplývají z přirozené potřeby člověka družít se a v těle Kristově jsou jako kosti a klouby, které spojují a rozhýbávají ostatní části těla na těch správných místech. (9) Za deváté jsou zde služby. Lee varuje před prefabrikáty, které laikům dnes kde kdo nabízí. Laické služby mohou povzbudit růst, avšak také jej zadusit (59–60).

Vyhýbání se předtočeným, instantním programům služeb, přivede vedoucí k úkolu objevování současné služby Krista v církvi. V dalším kroku vedoucí rozezná služby, které Bůh touží iniciovat. (60)

Toto varování s nadšením kvituji! Nabízí se však otázka, zda náhodou CLM sám není prefabrikovaný omnibus? :-)
Každopádně i služby jsou dle Leeho jako kosti, a to proto, že kosti růst buď umožňují, nebo mu brání. **(10)** Desátou funkcí je učednictví, které je jako svalový systém. Systém učednictví musí člověka vést tak, aby se z učedníka stal učitel učedníků. **(11)** Jedenáctka patří evangelizaci a misii, čili mandátu Velkého poslání. Autor zde volí přirovnání k rozmnožovacímu ústrojí. CLM se zde přiučuje od C. Petera Wagnera, který pro evangelizaci radí schéma tří kroků: [a] ustavení Boží přítomnosti, [b] vyhlášení evangelia, [c] přesvědčování ke spáse (65). Evangelizace se dle Leeho má konat nikoli za zavřenými dveřmi, ale na tržišti, na samotném misijním poli (66)! **(12)** Dvanáctou oblastí jsou veřejné vztahy, které jsou jako pět základních smyslů. Vedoucí musí záměrně volit taková média, která sboru zajistí maximální viditelnost. Sbor se nesmí izolovat, ale poskytovat služby k naplnění duchovních potřeb ve své komunitě.

V sektoru správcovském máme **(13)** za třinácté správu rozhodnutí, které je přirovnáno k imunitnímu systému. Zde mezi řádky vyplývá, že právě do této funkce se bude soustředit moc:

Většina současných církevních autorit v Americe uvádí konflikty jako hlavní příčinu disfunkce, stagnace a úpadku. Semeništi těchto konfliktů jsou vztahové obtíže a rostou v oblastech správy [jednotlivých sektorů CLM], vize, mise, hodnot, metod a vnímání změn. Mít systém pro konání rozhodnutí, který **řídí velká sborová rozhodnutí i rozhodnutí v sektorech CLM**, posílí možnost správného fungování těla. (70–71, zvýraznění přidáno)

Lee však neříká, že tato moc má být v rukou jednoho člověka. Zmiňuje však, že role vedoucích (fce. 1, 2) a role správců (fce. 13, 14, 15) se sbíhají v daru apoštola (68). **(14)** Čtrnáctou funkcí je správa financí, která je jako zažívání. Klíčová je zde pochopitelně integrita a vykazatelnost. **(15)** Patnáctou a poslední funkcí je správa zařízení, kam se počítá například i parkování. Otázka sborových budov je však dle autora potenciálně kontroverzní a měla by být adresována za pomoci biblických záznamů o stavbách Božích domů (Ex 35–40; 1Par 22–29; Ezd 3–6; Nh 1–6; s. 73). Kterak chce autor těchto textů použít při návrhu sborových budov není zcela jasné.

Kapitoly 5–7

V kapitole 5 autor naznačuje, že implementace CLM bude sbor od sboru jiná. Aby se program do lokálního kontextu co nejlépe vtělil, doporučuje se (1) memorizovat si jeho základní principy, především pak páteřní diagram, (2) vizualizovat si místní sbor skrze čochku komponent CLM, (3) personalizovat model a tím jej přivlastnit místnímu společenství a (4) strategizovat, čili plánovat i za pomoci identifikace slabých článků (80).

Dále Lee doporučuje, aby se sbor povzbuzoval k modlitbě a k osobní zbožnosti. „Většina duchovních hnutí a probuzení zaznamenaných v historii církve začala, když se lidé scházeli ke společné modlitbě“ (82). Zapotřebí je takového kázání, které se strefí do průsečíku biblických Božích tužeb a lidských potřeb (83).

Jak bylo naznačeno, funkce místního sboru lze hodnotit, a to pomocí nástroje *Church Life Function Assessment* [Čťě lajf hodnocení funkcí]. Zhodnotí se každá funkce, analyzuje potřeba kvadrantů a navrhne se řešení, které dle Leeho realisticky trvá asi dva roky. Pozor, zdraví jedné funkce nemůže kompenzovat nemoc jiné (87)!

V šesté kapitole Lee uvádí výsledky průzkumu mezi klienty CLM, který se uskutečnil těsně před vydáním této knihy v roce 2011. Z výsledků uvedu pouze zajímavá reprezentativní data. Většina (35,6%) pastorů užívajících CLM je ve své funkci již 5–10 let, model je většinou (48,8%) užíván teprve 2–5 let a poměrně často (27,5%) implementován pouze na 40–59%. Většina respondentů tvrdí, že model dobře chápe. Nejvíce si respondenti na modelu cení toho, že je systémový, misionální a letniční. Většina respondentů vidí nárůst interního zdraví sboru díky CLM o 40–59% nebo 60–79%. Většina (93%) pastorů se domnívá, že CLM zlepšil jejich pochopení Církve a na druhém místě že z nich učinil kompetentnější vůdce (89,5%). Nedělní návštěvnost se díky CLM dle vnímání pastorů zvýšila ve většině případů (43%) o 1–19%. Drtivá většina respondentů (88,5%) CLM vřele doporučuje! Pokud jde o přesnost nástroje pro hodnocení funkcí, většina (56,3%) jej hodnotí jako výtečně přesný.

V sedmé kapitole Lee vzdychá nad náročností úkolu, jakým bylo napsání této knihy. Nyní plánuje další publikaci, a to na téma duchovního formování v rámci CLM a na stole je i záměr napsat obsáhlejší publikaci, která by se lépe věnovala popisu

funkcí, jimž zde musela stačit kapitola 4. Nezbyvá než se těšit. Tím kniha končí.

Mnohých 6 výhod a ctností

Níže uvedené výhody 2, 3 a 4 jsou i dle feedbacku, který pro CLM poskytli jeho uživatelé, nejčastějšími důvody, proč si tohoto modelu sbory cení (100).

1. Je to model neinvazivní, který se nesnaží o sešňorování hierarchie teologickými postuláty a vyzývá ke své kontextualizaci.
2. Ústřední myšlenka CLM, že práci je potřeba rozdělit a že každý by měl přesně vědět, co je jeho úkolem, je myšlenka nad zlato. Není horšího zla ve správě jakéhokoli týmu, než tým ohromně motivovaných služebníků, kteří všichni dělají všechno, navzájem si se vším pomáhají a všichni o všem vždycky rozhodují. Rozdělení práce do logických celků je vskutku nevyhnutelné a CLM se s tím snaží pomoci.
3. Za třetí je zde výhoda čistě povrchní, leč důležitá, a sice ta, že CLM je vyvíjen a aplikován letničními sbory a v současnosti rozvíjen exkluzivně klasickými letničními organizacemi. Lee se sice snaží tuto konfesijnost mírně otupit, aby neodstrašil potenciální klienty vně AoG, v zásadě ale jde o čistě letniční, AoG prověřený, necesacionistický program.
4. Čtvrtou opět prvoplánovou i důležitou výhodou je misionální zaměření programu (viz např. 78).
5. Pátou výhodou je snadná dostupnost entry-level materiálů a dobré technické zázemí (videa, grafika, viz <http://churchliferesources.org/>). Materiály jsou žel zatím v jen angličtině.
6. Šestou výhodou je komplexnost, kterou bych ocenil zvláště jako nezkušený pastor. Je přeci jen lepší začínat službu s nějakým dobrým univerzálním mustrem, než si jej teprve sám pracně tvořit.

Pouze 3 vstřícné a přátelské poznámky

přináším s širokým úsměvem, v pravé pokoře, učednické submisi, ba synovské úctě k autorovi, všem starším osobám a hlavně vůči delegovaným autoritám.

1. Vidím napětí mezi předpisy CLM a důrazem na vizi. Ústřední vlastností vize, jak ji chápu, je to, že může být velmi svobodná. Ne každá vize musí být zaměřena na početní růst ~~rodinného centra~~ sboru v konzumním postkřesťanském prostředí. Co když někdo vezme a opráší jakousi „Benediktovu cestu“, vytvoří otevřené, avšak neprůbojné společenství a začne se věnovat kořenům, když plody nepřišly? Neměli bychom pak celý ten koláčový diagram překopat? Nebo co když někdo naopak chce učinit svůj sbor společenskou atrakcí na maloměstě, v němž kázání je upozaděno a hlavní roli hrají vskutku funkce rodinného a mládežnického centra? Jasně, CLM se dušuje, že je flexibilní a že nám nic nenuť. Pokud máme ale mít hlavně vizi a té vizi vše podřídít, je otázkou, zda CLM má co dodat, aby nám tu vizi nakonec zbytečně nezkalil. Posuďte sami. Když Lee píše, že „bez zdravě fungující vize/mise zůstává sbor nehybný“ (45), počítá i s případem, kdy sbor opravdu být nehybný chce?
2. V hrubých rysech se CLM snaží vycházet ze základních biblických parametrů (Ef 1,22; J 15,5; 1Kor 12; s. 17–18), příliš mnoho exegeze a elaborovaných biblických pouček však nečekejme. CLM zde využívá Bibli spíše pro ilustraci základní myšlenky, než aby tomu bylo obráceně, a to místy poměrně nešikovně.
 - a. V dnes již obligátní rozpravě o tom, že je potřeba mít vizi, autor tvrdí, že sama Bible nás učí, že vize je důležitá, a to ve Sk 2,17 / JI 3,1. Tam se totiž píše, že „mladíci budou vidat **vidění**“, anglicky „visions“. Tato osobní *vidění* musí být dle autora stejně jako sborová *vize* zacíleny na myšlenku Království dle Mt 6,33. Jakkoli kvituji myšlenku, použití Sk 2,17 je zde přinejlepším zavádějící (44).
 - b. Na jiném místě cituje Sk 2,44 („...měli všechno společně...“) na podporu myšlenky asimilace nových věřících. Zde opět jaksi selhávám spatřit, oč se autorův výklad opírá a pokouší, neboť to „společné“ se v daném kontextu týká majetku (55).
 - c. Na jiném místě se zase zamotává do citace slovníkových významů hebrejského *jádá* a řeckého *ginoskó*. To první má prý znamenat „zakusit Boha“, to druhé snad „odpovědět Bohu“. Jenže jelikož Boha nemůže nikdo vidět (J 1,18), novozákonní věřící i starozákonní věřící mohou znát Boha stejně (63). Ano, tato

argumentace vskutku stojí za podrbání na hlavě. Je to příklad toho, kdy je citován slovníkový význam původního výrazu, aniž by k tomu byla jakákoli věcná potřeba (63).

Dlužno podotknout, že žádné z těchto škobrtnutí nikde nehatí hlavní myšlenku kontextu, která je vždy zřejmá a přijatelná.

3. CLM je modelem pro management církve. Bylo by tragické (a sám autor se o to nikde nepokouší!) zaměňovat ho za biblický a teologický trénink. Ano, autor sice píše, že na Asbury ho nenaučili tomu správnému modelu vůdcovství, avšak nepochybně mu dali nástroje, s jejichž pomocí pak CLM vycizeloval. Nabízí se proto zamyšlení, k němuž nás vyzývá i francouzský prezident: „Dělejte věci ve správném pořadí. Než se rozhodnete dělat revoluci, dodělejte si diplom [např. DiS z VOŠMT, pozn. autora] a začněte se sami žít“. Zvažte proto, zda teologické vzdělání není nakonec vyšší priority než implementace nových programů a zda dobrá orientace v Písmu a teologii není absolutním a daleko prioritnějším předpokladem pro jakoukoli Vaši další aktivitu v záležitostech vedení sboru.

<https://selah.diet/knihy/the-church-life-model-recenze/>